

שהגיה מין אחד על מקומו שייך גם צריכה וכ"ש זזה שלקה כל מין ומין וצירכו לעלמו לחייב

בורר בשני מיני אוכלין

10. ילקוט יוסף שבת ג הערות ברירה בשני מיני אוכלים אולם המושנה ברורה בביאור הלכה... פליג על הפרי מגדים הנ"ל... וכתב על זה מרן אמנו"ר שליט"א, דאין זה מוכרח כל כך להלכה, דהא הפרי מגדים [והמהרש"ג] טעמו קאמרי דבעינן ברירת אוכל מתוך פסולת, וכאן הי מנייהו אוכל והי פסולת. ועל כל פנים מידי ספיקא לא נפקא. וחזי לאצטרופי לעוד ספיקות. ע"ש.

11. שו"ת להורות נתן חלק י סימן מא (ב) ומהאי טעמא כשיש לו קערה מלאה בסכינים ומזלגות וכפות, והוא לוקח מכל הבא ליד כדי להניח כל אחד על מקומו, סכין למקום הסכינים ומזלגות למקום המזלגות וכו', אף על גב שאינו מדקדק ואינו מקפיד על סדר הביורור איזה להקדים ואיזה לאחר, כי הוא לוקח מכל הבא ליד וכשבא לידו סכין הרי הוא מניחו במקום הנחת הסכין, וכשבא לידו מזלג הוא מניחו במקום הנחת המזלגות, ה"ז אסור משום בורר, שהרי הוא מכניס לביורור וגם מברר בפועל. אלא דיש בזה לדון מצד אחר, ממה שכתב הפרמ"ג שאם בורר שני מיני אוכלין ושניהם אלאחר זמן י"ל דשרי דהי אוכל והי פסולת עיין שם. אולם כבר כתבנו בשו"ת להורות נתן דגם בכהאי גוונא אסור

שש"כ - הגרש"ז התיר..

ברירה במין אחד

22. תרומת הדשן סימן נז אמנם נראה דאפי' לפי זה לא חשיב ברירה, אלא דווקא בשני מינים ולא במין אחד כלל, דודאי דוקא נקט התנא, וכן כל המחברים שני מיני אוכלין.... מ"מ שני מיני דגים לאו מין אחד מיקרי

23. ט"ז אורח חיים סימן שיט ס"ק ב ותמוה לע"ד לפי הנראה לרבותא נקט ב' מינים דכא' פשיטא ששייך צריכה כמה שרואה להניח אלא אפי' ב' מינים לכבר ניכר ומופרש כל א' מחצירו ואין שייך בזה עירוב אפי' לא יצור

24. שולחן ערוך אורח חיים סימן שיט סעיף ג ושני מיני דגים מיקרי שני מיני אוכלים ואסור לברור א' גדולות וכל אחת נכרת בפני עצמה. אבל כל שהוא מין א', אף על פי שבורר חתיכות גדולות מתוך קטנות, לא מיקרי ברירה.

25. משנה ברורה סימן שיט ס"ק טו והנה הט"ז מחמיר אפילו במין אחד שלא יברור אלא אותו שרוצה לאכול עתה או שיקח סתם מן הבא בידו להניח לסעודה אחרת לא דרך ברירה אבל [ט] הרבה אחרונים חלקו עליו והסכימו עם הרמ"א שפסק כה"ד

26. משנה ברורה סימן שיט ס"ק טו (טו) לא מקרי ברירה - אם לא שקצת מהם אינם טובים כ"כ כמו חתיכות האחרים כגון שנקדחו מכח הבישול איזה חתיכות דגים ורוצה לברור אותן שלא נקדחו או שאיזה חתיכות דגים הוי מדג חי ואיזה מדג מת ורוצה לברור אלו מאלו בכל זה אפילו במין אחד שייך ברירה... ותפוחים חמוצים ומתוקים מסתפק הפמ"ג אי מקרי מין אחד אם לא ואם מחמת חמיצותו אין ראוי לאכול הוה בודאי דומה לפסולת ויש בזה משום איסור ברירה ואפי' נאכלים ע"י הדחק יש בזה איסור מדרבנן... ודע דבשר צלי ומבושל מקרי ב' מינים לענין זה וכ"ש בשר של מיני עופות מחולקין

27. מאור השבת מכתבי הגרש"ז שמעתי בשם מרן שבבשר עוף החלק העליון והחלק התחתון הוי כב' מינים לענין בורר - נכון וגם לענין משלוח מנות חשיב כשתים

1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף עד עמוד א היו לפניו שני מיני אוכלין, וביורר ואכל, וביורר והניח. רב אשי מתני: פטור, רבי ירמיה מדיפתה מתני: חייב. רב אשי מתני פטור, והא תני חייב! לא קשיא, הא - בקנון ותמחוהי, הא - בנפה וכברה.

2. תוספות מסכת שבת דף עד עמוד א היו לפניו שני מיני אוכלין גרסי' - וכן פירש ר"ח דכאכל מתוך אוכל שייכא צריכה שצורר אותו שאינו חפץ לאכול מתוך אותו שרואה לאכול לאותו שאינו חפץ בו חשיב פסולת לגבי אותו שחפץ לאכול

3. רמב"ם הלכות שבת פרק ח הלכה יג היו לפניו שני מיני אוכלין מעורבין בורר אחד מאחד ומניח לאכול מיד, ואם בירר והניח לאחר זמן אפילו לבו ביום כגון שבירר בשחרית לאכול בין הערבים חייב.

4. הגהות והערות על הטור סימן שיט ס"ק יב הרמב"ם סבירא ליה דיסוד הביררה במין אחד ממין אחר אינו כפי שכתבו התוספות והרא"ש והטור דאותו שאינו חפץ לאכול חשיב פסולת, אלא עצם ההפרדה של מין אחד ממין אחר, ועל כן כשבא לאכול לאלתר שרי אף במניח המין שנטל בידו ואוכל המין הנותר

5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיט סעיף ג היו לפניו שני מיני אוכלים מעורבים, בורר אחד מאחד ומניח (השני כדי) לאכול מיד... ואם בירר והניח לאחר זמן אפי' לבו ביום, כגון שבירר שחרית לאכול בין הערבים, חייב.

6. ביאור הלכה סימן שיט סעיף ג ד"ה * ומניח השני * ומניח השני כדי וכו' - והנה לשון המחבר מועתק מהרמב"ם והם כפשוטו ומניח לאחרים או לעלמו והרב מוסיף תיבת השני כדי ושינה כונת המחבר והר"מ ז"ל להודיע לנו דאותו שאינו רואה עתה הוא כפסולת וצריך לצבור אותו שרואה לאכול דוקא וכמש"כ התה"ד ואם דעת הרמב"ם הוא ג"כ כהרמ"א לא צריכא דיש גדולים שאינם סוברין כן עיין בספר מא"מ שהביא בשם הר"ר דוד עראמה בפירושו להרמב"ם שכתב דבשני מיני אוכלים אף על פי שלא אכל מה שצירר אלא מה שהיה צורך בידו הניחו לבו ביום או למחרת ואכל המין הנשאר שרי ללא אסרין זה אלא צבור פסולת גמור מתוך אוכל משא"כ הכא דהוי ב' מיני אוכלים וכל שצורר כדי לאכול לאלתר שרי עכ"ל המא"מ... אמנם למעשה אין לזוז מדברי התה"ד והרמ"א שמקורן הוא מדברי הרא"ש... ונגוע בענין איסור לאורייתא:

7. ילקוט יוסף שבת ג ברירה בשני מיני אוכלים ואף שיש אומרים שבשני מיני אוכלים מותר לברור אף את המין שאינו חפץ בו עתה ולאכול את מה שנשאר בקערה שלפניו, מכל מקום מאחר והוא ספק איסור תורה אין להקל בזה

8. פרי מגדים אורח חיים משבצות זהב סימן שיט ס"ק ב ולכאורה שני מיני אוכלין אחד לאלתר ואחד לאחר זמן אסור לברור מה שלאחר זמן, הא שניהם לאחר זמן שרי, דהי אוכל והי פסולת.

9. ביאור הלכה סימן שיט היו לפניו וכו' - ... הפמ"ג מסתפק לאם צירר מין אחד מחצירו ודעתו להניח שניהם אלאחר זמן אם שייך בזה צריכה דהי אוכל והי פסולת ע"ש ולענ"ד נראה פשוט מלשון הרמב"ם דס"ל דהביררה מה שצורר מין אחד מחצירו ועי"ז הוא כל מין צפ"ע זהו ע"כ המלככה אלא לאם דעתו לאכול תיכף והוא צידו הוי דרך מאכל וא"כ ק"ו הדבר ומה היכא

יב) כשמעורב בעוף חלק התחתון והעליון, או בחלה מתוקה ולא מתוקה, ובורר לאחר זמן, יש מרבני זמנינו שמביאים לאסור שדינו כשני מינים ויש בזה איסור בורר והותר רק מיד, ולדעתי דוקא צלי ומבושל שניכר בצורתו ולכל אחד טעם שונה פירש ב"חיי אדם" (ובמ"ב הביאו) שזהו כשני מינים ובכלל איסור בורר, והוסיפו לאסור כמוהו בעוף שני חלקים שאינם שוים במראהם וגם יש מקפידים בטעמם כמו בעוף התחתון ועליון, אבל מה שהוסיפו מרבני זמנינו לאסור אפילו בחלה מתוקה ולא מתוקה אף שאין כל אחד מכיר החילוק אלא כשטועם, זהו חידוש גדול לומר שבשנוי טעם לבד הוא כשני מינים ויש בהם דיני איסור בורר